

ТАНИЛЦУУЛГА

Монгол Улсын Засгийн газар, Бүгд Найрамдах Польш Улсын Засгийн газар хооронд байгуулсан нөхцөлт зээлийн ерөнхий хэлэлцээрт нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай

Монгол Улсын Засгийн газар, Бүгд Найрамдах Польш Улсын Засгийн газар хоорондын нөхцөлт зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийг 2017 оны 05 дугаар сарын 09-ний өдөр байгуулсан.

Энэхүү 50.0 сая еврогийн нөхцөлт зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийн хүрээнд Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 25 дугаар тогтоол, 2024 оны 03 дугаар сарын 06-ны өдрийн 94 дүгээр тогтоол, 2025 оны 02 дугаар сарын 26-ны өдрийн 113 дугаар тогтоолын дагуу дараах 5 төслийг хэрэгжүүлэхээр тогтсон:

- 1.Аймгуудын бохир ус цэвэрлэх байгууламжийг өргөтгөн шинэчлэх, шинээр барих төсөл – 27.35 сая евро;
- 2.Гал түймэртэй тэмцэх техник, тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх төсөл – 3 сая евро;
- 3.Гамшиг, ослын үед үүрэг гүйцэтгэх хээрийн хөдөлгөөнт эмнэлэг төсөл – 6.5 сая евро;
- 4.Эрдэнэт хотын хатуу хог боловсруулах үйлдвэр байгуулах, хог хаягдлыг татан зайлуулах менежментийг сайжруулах төсөл – 9 сая евро;
- 5.Орон нутагт явуулын эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх тусгай тоноглогдсон автомашин ханган нийлүүлэх төсөл – 4.15 сая евро.

Өнөөдрийн байдлаар эдгээр 5 төслөөс 3 төслийг амжилттай хэрэгжүүлж дууссан бөгөөд “Аймгуудын бохир ус цэвэрлэх байгууламжийг өргөтгөн шинэчлэх, шинээр барих төсөл” 84.5 хувь, “Эрдэнэт хотын хатуу хог боловсруулах үйлдвэр байгуулах, хог хаягдлыг татан зайлуулах менежментийг сайжруулах төсөл” 90 хувийн хэрэгжилттэй байна. Тухайлбал:

1.Аймгуудын бохир ус цэвэрлэх байгууламжийг өргөтгөн шинэчлэх, шинээр барих төсөл /27.35 сая евро/:

Бүгд Найрамдах Польш Улс (цаашид “БНПУ” гэх)-ын Засгийн газартай байгуулсан нөхцөлт зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийн дагуу Баян-Өлгий, Говьсүмбэр, Завхан, Увс, Дорнод аймгуудад хоногт 3000м³-5000м³ бохир ус цэвэрлэх хүчин чадалтай цэвэрлэх байгууламжийг 17.5 сая еврогоор барихаар анх төлөвлөсөн ба Дорнод аймаг болон бусад аймгуудын барилгын нэмэлт ажлыг санхүүжүүлэх хүрээнд Засгийн газрын 2025 оны 02 дугаар сарын 26-ны өдрийн 113 дугаар тогтоолоор төслийн нийт санхүүжилтийг 27.35 евро болгон нэмэгдүүлсэн.

Баян-Өлгий, Говьсүмбэр, Завхан, Увс аймгуудын бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн түлхүүр гардуулах нөхцөлтэй гэрээг БНПУ-ын “Smart waste technologies” компанитай 2021 оны 07 дугаар сарын 15-ны өдөр байгуулсан бөгөөд өнөөдрийн байдлаар барилга угсралтын ажил 96-98 хувьтай, Улсын комисс ажилласан, туршилт тохируулгын ажил хийгдэж байна.

Харин Дорнод аймагт хоногт 5000 м³ бохир ус цэвэрлэх байгууламжийг шинээр барих түлхүүр гардуулах нөхцөлтэй гэрээг 2021 оны 07 дугаар сарын 13-ны өдөр байгуулсан боловч аймгийн хүн амын эрчимтэй өсөлт болон бусад хэрэглэгчдийн хэрэгцээг бүрэн хангах шаардлагын дагуу цэвэрлэх байгууламжийн хүчин чадлыг 10000 м³ болгон нэмэгдүүлж, анхны зураг төсөв, технологийг өөрчлөн, эскиз зураг гаргах ажлыг 2024 онд эхлүүлсэн бөгөөд холбогдох мэргэжлийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлэн, магадлалын дүгнэлтийг гаргуулж, 2025 оны 09 дүгээр сарын 02-ны өдөр зураг төсөв эцэслэн батлагдсан байна.

Дорнод аймагт шинээр барих бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлснээр төсөвт өртөг өссөн бөгөөд уг санхүүжилтийг Засгийн газрын 2025 оны 02 дугаар сарын 26-ны өдрийн 113 дугаар тогтоолоор тус нөхцөлт зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийн санхүүжилтээр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн ч хэрэгжээгүй “Хүнсний ногооны үйлдвэрлэл, нэмүү өртгийн сүлжээг хөгжүүлэх төсөл”-ийн 7.8 сая еврог шилжүүлэн төслийн нийт санхүүжилтийн дүнг 11.0 сая евро болгон шийдвэрлэсэн.

Төсөвт өртөг нэмэгдсэнтэй холбоотойгоор дахин нээлттэй тендер шалгаруулах нөхцөл үүссэн бөгөөд нөхцөлт зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийн 3.2-т заасан хугацаанд багтаж гэрээ байгуулах шаардлагатай болсон. Гэвч энэ хугацаа 2021 оны 07 дугаар сарын 24-нд дуусгавар болсон тул уг хугацааг сунгах зайлшгүй шаардлага үүссэн.

2.Эрдэнэт хотын хатуу хог боловсруулах үйлдвэр байгуулах, хог хаягдлыг татан зайлуулах менежментийг сайжруулах төсөл /9.0 сая евро/:

Нөхцөлт зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийн хүрээнд Орхон аймагт “Эрдэнэт хотын хатуу хог боловсруулах үйлдвэр байгуулах, хог хаягдлыг татан зайлуулах менежментийг сайжруулах төсөл”-ийг хэрэгжүүлэх зорилгоор польш компанитай түлхүүр гардуулах нөхцөлтэй гэрээг 2019 оны 07 дугаар сарын 23-ны өдөр байгуулсан.

Ковид-19 цар тахлын улмаас тавигдсан хилийн хориг болон хөрш оронд болж буй цэргийн үйл ажиллагааны улмаас гэрээний хугацааг 2021-2024 онуудад тус бүр 1 жилээр сунгасан байна.

Төслийн хог хаягдлыг татан зайлуулах менежментийг сайжруулах хүрээнд 6 төрлийн 12 машин механизм нийлүүлэх ажил бүрэн хийгдсэн ба барилга угсралтын ажил 90 хувьтай, үйлдвэрийг усаар хангах гүний худгийг гаргаж, үйлдвэрийн дэргэд цахилгааны дэд станцыг байгуулсан байна.

Одоогийн байдлаар хатуу хог боловсруулах үйлдвэр, зам, тоног төхөөрөмжийг улсын комисст хүлээлгэн өгөх, сургалт, туршилт тохируулгын ажил хүлээгдэж байна. Төсөл нь 9.0 сая еврогийн төсөвтэйгээр хэрэгжиж байгаа бөгөөд 8.1 сая еврогийн санхүүжилт олгосон ба үлдсэн 0.9 сая еврогийн төлбөрийг түлхүүр гардуулах гэрээний дагуу барилгыг улсын комисст хүлээлгэн өгч, ажилчдын сургалт, туршилт тохируулга хийгдсэний дараа олгох юм.

Нөхцөлт зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийн 8 дугаар зүйлд тус хэлэлцээрийн хүрээнд байгуулагдсан гэрээ хүчин төгөлдөр болсноос хойш санхүүжилтийг 5 жилийн дотор олгож дуусахаар заасан. Тус төслийн түлхүүр гардуулах гэрээ 2020 оны 02 дугаар сарын 20-ны өдөр хүчин төгөлдөр болсон бөгөөд санхүүжих эцсийн хугацаа 2025 оны 02 дугаар сарын 20-оор дуусгавар болсон тул төслийн үлдэгдэл 0.9 сая еврог санхүүжүүлэхийн тулд нөхцөлт зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийн 8 дугаар зүйлд заасан хугацааг өөрчлөх шаардлага үүсээд байна

Иймд Аймгуудын бохир ус цэвэрлэх байгууламжийг өргөтгөн шинэчлэх, шинээр барих төслийн хүрээнд баригдах Дорнод аймгийн бохир ус цэвэрлэх байгууламжийн худалдан авах ажиллагааг зарлаж, гэрээ байгуулахад нөхцөлт зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийн 3 дугаар зүйлийн 2-т нэмэлт, өөрчлөлт оруулан гэрээг **2026 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэл сунгах**, тус байгууламж болон Орхон аймгийн хатуу хог боловсруулах үйлдвэрийн барилгын ажлын гүйцэтгэл удааширч байгаатай холбогдуулан, барилга байгууламжийг дуусгаж, эцсийн төлбөр тооцоо гүйцэтгэхэд нөхцөлт зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийн 8-р зүйлд заасан санхүүжилтийн эцсийн хугацааг **3 жилээр сунгах**, мөн Засгийн газрын тогтоолоор шинэчлэн хуваарилсан “Нөхцөлт зээлийн ерөнхий хэлэлцээр”-ийн 50.0 сая еврогийн хуваарилалтыг баталгаажуулах нэмэлт, өөрчлөлтийн хавсралтын төслийг танилцуулж байна.

Энэхүү нэмэлт, өөрчлөлт нь зээлийн гэрээний нийт дүн, хүү, эргэн төлөгдөх хугацаа зэрэгт өөрчлөлт оруулахгүй бөгөөд Польшийн талтай эцэслэн тохиролцсон болно.

---oOo---